

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
intreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

Astăzi, când neamul nostru este independent și puternic
— și văd cu bucurie atât îndemn și atât suflet — avem da-
toria să ajungem — și Eu am convingerea că vom putea sta
într-o zi — în capul națiunilor civilizate.

M. S. Regele Carol II.

CUVINTE REGALE

Rostite, eri Vineri 5 Mai, la solemnitatea
inaugurării „Expoziției Cărții”.

Această serbare anuală a „Cărții”, nu este numai o tradiție de formă, ci pentru foarte mulți a devenit o nevoie, pentru idealizată o nevoie a sufletului, pentru ceilalți, poate, una comercială.

Dar în meseria cărții, nu trebuie niciodată să uităm că aceste două laturi eterne ale vieții umane, cea sufletească și cea materială, se leagă foarte puternic; se leagă pentru că oricât idealism ar pune mânătorii condeiului, dacă nu are partea materială, care să aducă opera sa la cunoștința tuturor, ea rămâne în nori și nu se poate cobori pe pământ.

Iată de ce, serbarea de astăzi intrunește într'un mănunchiu: scriitorul, editorul și librarul.

A fost la noi în trecut o luptă între aceste trei elemente. Văd cu mare bucurie, că pe zi ce trece, lupta s'a schimbat în prietenie și prietenia în colaborare.

Această „Lună a Cărții” a fost aceea care, folosind năzuințele acestor trei factori, a reușit să le întrunească în același mănunchiu și să arate în fața tuturor nevoia strânsă conlucrării între scriitorii, editorii și librarii.

Sunt nesfârșit de fericit, că inițiativa luată de Mine prin Fundațiile Mele, a dat acest rezultat frumos.

Sunt fericit pe de altă parte, că aceste trei elemente mână în mână cu publicul, au răspuns într'un mod așa de frumos și de îmbucurător la chemarea noastră.

Noi conducătorii, nu putem să socotim însă toate acestea decât ca un fericit început.

Cele ce s'au spus aci sunt singurele lucruri pe care le-aș dori îndeplinite cât mai repede. Vremurile sunt însă grele, nevoile țării noastre cer în momentul de față înainte de toate o oțelire a brațelor și deci anumite chestiuni care să întărească cealaltă parte a Neamului nostru, vor trebui lăsate, poate, pentru ziua de mâine.

Lucrul acesta, pe care până azi cel însărcinat cu conducerea țării, nu l'au pus la locul de cinste, dar care cu noua orânduire a țării va trebui pus în frunte, este o politică a culturii, o politică a cărții.

Nu e suficient ca cele trei elemente ale mănunchiului, de care am vorbit, să colaboreze. Va fi de acum înainte o absolută nevoie ca Statul, printr'o largă și chibzuită politică culturală, să aducă îmboldul necesar pentru sporirea eforturilor scriitorilor, editorilor și librărilor, fiindcă prin acest îmbold se va atinge în adevăr scopul unic: „citiții”.

Acest scop a fost o vreme uitat. Astăzi nu mai este așa, deoarece tocmai prin întrunirea celor trei elemente, s'a avut în grijă și pacientul, — și cred, că pacientul a început a fi lecut. Dar aș vrea să mai adaug ceva. Dacă cititorul este tot-

deauna mulțumit, nu se întâmplă tot așa și cu editorul. Cartea bună nu este o marfă efitină. Și dacă această marfă se dă efitin, aceasta înseamnă că acela, care o produce, face sacrificii importante pentru ea. Aș dori ca mulți să priceapă acest lucru.

Terminând cuvântarea Mea de astăzi, țin înainte de toate să mulțumesc acelui mănunchiu pentru eforturile și pentru înțelegerea care o arată, iar de altă parte să fac un călduros apel pacientului, adevărat cetito-

rului, ca el să vină și să ajute.

S'a vorbit de denigrarea literaturii române. Această denigrare, din neorocire, nu a fost până acum o operă venită de peste hotare, ci una pornită din mijlocul nostru, în care Românii nu au înțeles, că și ei sunt la aceeași înălțime ca și celelalte națiuni, în ce privește puterea de creație culturală.

Este deci necesar ca toți acei cari au în sufletul lor o căd de mică năzuință pentru înălțarea acestui popor, să priceapă că trebuie să vie fiecare cu obolul lui, ori cât de modest ar fi el, să aducă o părticică de suflet și de materie la opera cea mare de reconstrucție a culturii românești.

Un monument istoric la Braşov

Merită tot respectul și toată lauda inițiativa celor ce au așezat pe calea înfăptuirii românească îndatorire de a cumpăra și transforma în muzeu casa, în care a locuit Andrei Mureșianu, la Braşov.

În altă parte a ziarului dăm amănunte despre modul cum s'a ajuns la îmbogățirea orașului nostru cu acest sanctuar, care prin amintirea unuia trecut de mari fapte românești, va încălzi și va ridica inimile generațiilor de azi și viitoare la înălțimea la care, bardul redeșteptării naționale a ridicat în 1848, pe Câmpia Libertății, suflitele celor ce au scris cu fapte pornirile de avânt ale celui an.

Au trecut 76 de ani dela moartea marelui Român, care și doarme în cimitirul din Groaverii Braşovului somn de veci, după ce și-a deșteptat neamul din „somnul cel de moarte”. Dacă în vremea stăpânilor ungurești nu s'a putut, n'avem nimic de spus; credem însă că au fost prea mulți anii trecuți dela unirea neamului românesc până la hotărârea de a împodobi Braşovul cu monumentul istoric, răsărit din casa în care Andrei Mureșianu și-a trăit viața de suferințe și bucurii.

Spunem acest lucru, apăsând de gândul că deta Unirea cea mare încoace, Braşovul în care a trăit și în care odihnesc osemintele lui Andrei Mureșianu, în zadar a așteptat să vadă înălțat bronzul, care să simbolizeze forța de suflet, de curaj și avânt, rupând lanțurile iobăgiei prin cuvântul de foc al lui „Deșteaptă-te Române”. Am văzut în schimb comitete de inițiativă în acest scop, formate în pas alergător, pentru ca să înceapă „repede ceva, și tot repede să obosească și să facă sfârșit activității lor. Așa că mult lăudata urbe de sub Tâmpa nu are până acum decât un loc rezervat, pe care — spune-se — se va ridica „urfașul monument”, despre care azi nu se mai vorbește.

Transformarea casei lui An-

drei Mureșianu în muzeu, ne umple inima de bucurie. Rămâne însă rece golul produs de datoria neimplinită a Braşovului de a avea, în toată măreția lui, ridicat monumentul celui-ce ne-a strigat:

„Deșteaptă-te Române...”

Comemorarea Regelui Carol I în școli

Ministerul Educației Naționale a pus în vedere, telegrafic, tuturor inspectoratelor școlare să ia măsuri ca să se organizeze, în după amiaza zilei de 10 Mai, în toate Capitalele de județ un festival pentru comemorarea regelui Carol I, cu prilejul împlinirii unui veac dela nașterea lui.

Festivalul va fi dat, cu participarea tuturor școlilor, în sala teatrului local sau altă sală încăpătoare.

Programul va începe cu o conferință despre personalitatea Regelui Carol I ca fondator al Dinastiei și întemeietor al României moderne.

Legea pentru organizarea armatei a fost modificată

— Concentrarea rezerviștilor și milițienilor —

Pe cale de decret lege, s'au adus următoarele modificări art. 63 și 64 din legea relativă la organizarea armatei:

Art. 63. — Ministerul Apărării Naționale poate deasemenea chema sub arme, în scopul arătat la art. 32 din prezenta lege și oamenii din rezervă și miliție. Chemarea oamenilor din rezervă se face pe baza unui Jurnal al Consiliului de Miniștri, iar a celor din miliție prin Înalt Decret.

Oamenii din rezervă pot fi chemați să facă 3 concentrări de instrucție a 30 zile în tot timpul cât aparțin acestui element. Oamenii din miliție pot deasemenea fi chemați să facă o singură concentrare de instrucție de 30 zile pe timpul aflării lor în acest element.

Art. 64. — Dacă nevoile de instrucție cer, concentrările prevăzute la art. 63, pot fi prelungite sau repetate în raport cu aceste nevoi.

Concentrările pentru întărirea vremelnică a efectivelor se pot face oricând nevoia va cere, pe o durată fixă sau nedeterminată.

Albania fascistă și Aromânii

Era de așteptat, ca după evenimentele întâmplare în Albania, să vie și estinderea principiilor autoritare ale partidului fascist italian în această țară, căreia îi era absolut indispensabilă adaptarea la o disciplină unitară și severă dar dreaptă, pentru a putea pași pe calea progresului și a realității. Căci dela dobândirea independenței, prin bătrânul naționalist albanez Ismail Qemal își frații Emanoil — acești din urmă români de origine — azi așezați în București, n'a făcut altceva, decât să revolte populația, lăsată cu intenție vădită, într'un groaznic întineric, deși sforțările Italiei de a o aduce pe calea justiției, au depășit posibilitățile de imaginație a unei bunăvoințe largi.

Azi Albania trebuie să fie pe drept cuvânt fericită, că în scurt timp va intra în concertul statelor civilizate printr'o administrație chibzuită, care deși pornită din Italia fascistă, îi va face cinste și dezvoltarea ei atât socială, administrativă și economico-financiară, cât și politică va îndemna populația somnolentă de eri, să devie mai mult activă.

Românii din Albania au primit cu entuziasmul caracteristic popoarelor latine, influența salvatoare a Italiei, căci ei pun toată nădejdea în dragostea frățească ce o manifestaseră italienii, în toate ocaziunile ce le-au avut față de românii din întreaga Peninsula Balcanică. Ei consideră Italia ca o soră protectoare mai mare și mai ales români din țara albanezilor sunt îndrituiți să prevadă viitorul cu meltă încredere, deoarece dragostea și generozitatea Italiei Duceului Mussolini, le va crea situații îmbucurătoare prin acordarea deplinelor libertăți naționale și culturale, până ce va veni momentul — care nu-i prea departe — să vadă și ei visul cu ochii, vis atât de mult așteptat și dorit de a dobândi autonomia națională aromânească în cadrul statelor respective: albanez, jugo-

slav, bulgar și grec.

Datorită înțelepciunii lor, românii dețin și azi situații destul de frumoase în toate țările balcanice, însă ceea ce e regretabil și dureros, e că nu le dețin în calitate de români. Ei sunt considerați drept albanezi, jugoslavi, bulgari sau greci, fiindcă vorbesc la perfecție limba statului respectiv și adaugă la terminația numelui lor terminațiunea specifică a națiunii dominante: „ici” la sârbi, „off” la bulgari și „s” la greci, — ceea ce nu le convine căuși de puțin românilor. Dar fiindcă văduviți de posibilități de protestare, duc în suflet acest calvar numai ca să poată trăi; și se dovedește convingerea populației majoritare, că aromânii au câte două inimi, una care se adaptează mediului înconjurător strein și alta, cea adevărată, rămâne pururea numai aromânească, păstrată nealterată ca cel mai sacru patrimoniu — cât e posibil omește — de presunție ce se exercită fără milă din partea acelor care au interesul, ca această nobilă populație latină să facă parte și suflătește din aluatul lor egoist.

Albanezii n'au terminațiune specifică la nume, ceea ce îl face pe românii să nu se distingă de albanezii creștini ortodoxi — mahomedanli — deosebindu-se prin pronume — și se confundă cu ei, luându-i drept albanezi, mai ales că în Albania și în celelalte state balcanice se aplică principiul juridic „jus loci” și nu „jus sanguinis”.

Acum, când aripa ocrotitoare a Italiei fasciste se întinde și asupra românilor din Albania, va ști să vindece rănile sufletești, care durează de secole, deoarece națiunea italiană apreciază rolul istoric roman ce l'au jucat și-l reprezintă acești frați latini ai ei, care așteaptă o rază de lumină în drumul lor întrucât de acel de care sunt direct interesați, și italienii vor avea în ei, în români, pe cei mai fanatici adepți ai principiilor lor consolidante.

La îmbunătățirea situației românilor din Albania va contribui dragostea nețărnută și munca fără preget a noului ministru român la Tirana d-l Ioan Condurachi, care deși și-a luat în primire postul în momente foarte critice, care îngreunează sarcina, — dar meritul cu atât e mai mare, — totuși nu precupește nimic, din ce-ar putea folosi românilor din Albania care privesc cu atâtă nostalgie — ca și ceilalți români din Balcani — tot ce-l românesc. Iar Albanezii sub scutul mândru al Italiei își vor forma și unitatea sufletească, încetând luptele și neînțelegerile între mohamedani pe deoparte și ortodoxi și catolici pe de altă parte, prin aplicarea cu severitate, nu cu cruzime, a principiului de bază fascist, referitoare la Albania: „Albania e partidul fascist și partidul fascist e Albania.”
Petre Janura.

Înălțarea pavilionului străjeresc în com. Hăghig

Duminecă în ajunul zilei de 10 Mai a. c., a avut loc în comuna Hăghig o frumoasă serbare, aranjată de harnicul dir. dr. dl. Buzatu.

Încadrați în curtea școlii străjeri și străjerițele din localitate și satele învecinate împreună cu directorii și învățătorii lor stau înșiruiți, cu gândul și sufletul la măreția acelei zile. Premilitarii formează o arhă a careului în frunte cu comandantul lor. Au o înaltă demnitate, frumoasă. În mijlocul careului, așezate pe masa gătită de sărbătoare, sunt așezate Sf. Cruce și evanghelia. Alături preoții teologi Corbu și Vărzaru, în odăjdii de sărbătoare.

O latură a careului spre intrare este destinată asistenței, în care remarcăm pe dl. revizor școlar, pe dl. căpitan comandant al premilitarilor din județ, pe dl. primar al comunei în tinută de ceremonie, pe dl. notar comunal cu d-na, dl. Damian delegatul Uniunii Ziariștilor din Transilvania cu d-na, sportând uniforma F. R. N., d-na căpitan Stravos directoare grădiniței de copii și d-na Elisabeta Cristodorescu, conducătoare grădiniței de copii din localitate, precum și numeroși publici din localitate. Comandanții și comandatele de străjeri din localitate și satele vecine așteaptă în fruntea unităților lor începerea festivității.

O comandă scurtă: Atențiune, drept! Se dă onorul. Comandanții dau raportul. Imnul Regal răsună cu tărie și căldură; corul îl conduce dl. învățator Daoaru. Apoi serviciul religios

se desfășoară solemn și impunător. Sublim este momentul când directorul școlii dl. Buzatu, purtând pe brațe drapelul tricolor, cade în genunchii în fața Sf. Crucii, primind botezul pavilionului străjeresc al școlii ce o conduce. Intreaga asistență plină de însuflețire intonează Imnul Regal pe când mândrul tricolor este ridicat încet spre înălțime, de către culbușoarele de serviciu.

Tot ce a avut satul mai mândru mai demn a luat parte cu trup și suflet la sfânta serbare și se putea ceti pe fețele tuturor bucuria acestei zile. Corurile elevilor au intonat imnuri străjeresti. Cuvintele „Cristos a înviat” au fost primele cu care s'a deschis festivitatea după datina străbună. Primăria a organizat o horă în sat pentru cinstirea acestei zile și festivitatea s'a încheiat cu o masă comună oferită de primărie la școală și întocmită de măestră d-nei învățătoare Dancu și Elisabeta Cristodorescu, ajutate de celelalte colege.

Am constatat că această comună este bine gospodărită de un primar destoinic și înțelept și păstorită de un preot pătruns de mistuirea sa înaltă. De asemenea învățătorii și învățătoarele din Hăghig sunt la înălțime. Această școală este un adevărat templu de virtute și de înobilare sufletească. Grădinița de copii face impresia unei adevărate grădini de flori, grație neobositelor d-ne conducătoare, d-na Stravos și Cristodorescu.

Constantin Al. Damian

Comemorarea lui Oct. Goga.

Cu prilejul împlinirii unui an de la moartea lui Octavian Goga, familia ilustrului defunct a organizat, în afară de pelerinajul de la Clucea al membrilor societății culturale „Octavian Goga”, — două parastase:

Azi, Sâmbătă, 6 Mai a. c., la ora 11 dim., în comuna Rășinari, unde s'a oficiat o slujbă și la mormintele părinților poetului.

Măne, Duminecă, 7 Mai a. c., la ora 12 dim., în București, la Biserica „Sf. Vasile” (Calea Victoriei în fața Preșidenției Consiliului de miniștri)

În acest fel, se va da prilejul tuturor admiratorilor și prietenilor marelui dispărut să participe la pioasa lui pomenire. Totodată, Duminecă, 15 Mai a. c., la ora 10 dim. Teatrul Național din București, va comemora pe Octavian Goga printr-un festival, la care se va juca un act din „Domnul Notar”, se vor declama versuri ale poetului, iar d-l Istrate Micescu, va ține o conferință despre personalitatea neuitatului luptător pentru unitatea neamului românesc.

La Brașov.

Societatea de lectură „Ioan Popazu” a elevilor dela liceul „Andrei Șaguna” din Brașov organizează Duminecă 7 Mai, la orele 5 d. m., în sala festivă a liceului un festival pentru comemorarea fostului membru al acestei societăți, Oct. Goga. Program: 1. „Plugarii”, de Oct. Goga, recitare de elevul Bărsan Nicolae cl. VI. 2. „La noi” și „Cântec”, de Oct. Goga, solo voce elev. Scrob Liviu cl. VIII. 3. Octavian Goga, poetul pătimirii noastre, conferință de profesor I. Nicola. 4. „Rugăciune”, de Oct. Goga, recitare de elevul Bărsan Nicolae cl. VI. 5. „Bătrânii”, de Oct. Goga,

solo voce elevul Moldoveanu Gh. cl. I. 6. „Vals”, executat de orchestra de acordeoane a liceului. 7. Două arii naționale, orchestra de acordeoane. 8. „Dela noi”, de Oct. Goga, recitare de elevul Cojanu Aurel cl. VIII. 9. „Hora”, executată de orchestra liceului. 10. „Sârba”, executată de orchestră. Imnul Regal.

Intrarea liberă.
Programul obligatoriu.

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 13.605/1939
Serv. economic.

Publicație de licitație

Pentru închirierea pe timp de un an a chioșcului de ziare, situat lângă fabrica Schiel, se va ține în ziua de 30 Mai 1939, ora 12 a.m., o licitație publică în conformitate cu dispozițiile Art. 88—110 din L. C. P.

Condițiunile detaliate se pot vedea la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 2 Mai 1939.
p. Primar, Dr. Teculescu.

Secr. gen., Dr. V. Voicu

241 1—1

De vânzare parcelă, colț de stradă, unod este în lucrare drumul și canalizare, cu întreg materialul de construcție: 40.000 buc. cărămidă și 20 m.c. scânduri, lemnărie uscată.

— xxx —

O casă familiară 2 camere, bucătărie, cămară, pivniță, bucătărie de vară și grădina. Ambele cu preț foarte efitn. Adresa la ziar. 238 1—2

Tânăr de 29 ani, brunet, înalt, prezentabil cu situație și serviciu onorabil în vederea căsătoriei dorește cunoștință cu D-nă s'au D-șoară. Serioasă, familie bună, numerar și ceva avere. Răspundeți la ziar sub, Brunet. 239 1—3

AVIZ

Se aduce la cunoștința celor interesați că în baza ordinului Nr. 5092 3/V.939 M. 6 se înființează la București Str. Zoe Râmnicănu Nr. 15, un curs de perfecționare pentru șoferii cari posedă carnet de conducere și doresc a se angaja la C.F.R.

Scopul acestui curs este de a familiariza șoferii cu conducerea autovehiculelor întrebunțate de către R.A.C.F.R. și cu regulamentul și exploatarea serviciului de călători și mărfuri. Absolvenții acestui curs vor putea fi angajați ca șoferi C.F.R. în cele 250 locuri vacante. Durata cursului este de 30 zile și începe cu prima serie la 11 Mai crt.

Condițiunile de admitere sunt următoarele:

1. Să aibă vârsta de 26 ani și maximum 40.
2. Să posede carnet de conducere de cel puțin 2 ani.
3. Să dovedească cu certificate sau acte scrise că au servit ca șoferi efectiv 2 ani neîntrerupt.
4. Să producă actele de naționalitate, extractul de naștere, carnetul dela Biuroul Populației, carnetul de șofer și livretul militar.

Candidații se vor prezenta la unul din Centrele de Autobuse Arad, București, Brașov, Cluj, Craiova, Iași sau la stațiile Chișinău, Galați, Cernăuți, Constanța, Satu-Mare, Bistrița, Sibiu, unde vor depune actele ce posedă și vor primi biletul de călătorie până la București, în baza ordinului de mai sus.

Pe tot timpul duratei cursului, candidații vor fi angajați ca lucrători auxiliari C.F.R. cu salariu de 100 Lei pe zi, plata făcându-se din 15 în 15 zile. Cursurile vor fi teoretice și practice, de conducere și de ateliere. După depunerea unui examen, absolvenții cursului vor fi angajați ca șoferi cu salariu de 4500 lei lunar la București sau 4050 lei în provincie, la care se adaugă primele lunare kilometrice, de bună întreținere etc.

Candidații se vor prezenta în București la Centrala de Autobuse, Str. Zoe Râmnicănu Nr. 15 în ziua de 11 Mai, 1939, ora 8.

Direcțiunea Generală C.F.R.

A sosit un transport de rațițe, dela 100 lei în sus.
Victor Butyka Piața Libertății 234 1—2

Vinuri superioare,

naturale și alese,
albe și negre, dela

renumitele podgorii
DEALUL ZORILOR

le găsiți la BRAȘOV, la
„Bodega Centrală”

2 Str. Smârdan (Brutari) 2
(prin Mihai Weiss și Sf. Ion)

Cunoscătorii le preferă cu
incredere

HOTELUL

și

Restaurantul

„Carpazi”

„L A M A R I A N”

din Codlea este
de închiriat

Amatorii se vor adresa la
proprietar.

193 2—0

Casă de vânzare 2 camere și bucătărie, teren 720 mp. Informații la I. M. Burtan, Brașov, Str. Ciprian Porumbescu f.n. 219 1—0

Miercuri 10 Mai
fiind sărbătoare
petreceti 4 zile la

SINAIA

CAZINOUL DESCHIS
ROULETTE
BRAZILIANA
BACCARA

240 1—1

50% reducere pe C. F. R.

O singură Clasă
ne desparte de

Marea tragere finală

NU UITAȚI!

Reînoiți lozurile

pentru

TRAGEREA CLASEI A III-a DIN

15 MAI 1939

LOTERIA DE STAT

237 1—1

SCHIMBAM

abonaților Uzinei Electrice Brașov,
aparate de radio uzate în aparate
moderne superioare

Informații la :

„TOTELECTRIC” S. A. BRAȘOV

Strada Regele Carol Nr. 59

Tel. 739

242 1—1

SOCIETATE DE PETROL

caută un inginer în vârstă de cca. 30—35 ani, posedând cunoștințe speciale în domeniul termodinamicii, preferabil cu practică în rafinării de petrol. Oferte arătând vârsta, diploma și experiența, se vor depune la agenția de publicitate

CAROL SCHULDER, București

Strada Eugeniu Carada 2, sub „Inginer mecanic”
243

1—1

FOARTE EFTIN!

Marfă preluată la licitație: Genți, Cordoane Mănuși, Portmoneuri etc., se vând cu prețuri foarte reduse

SPORT GUST Voevodul Mihai Nr. 24

